

Cal Toni Joan, mas Llitjós o Vilella

Gisclareny

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al veïnat de Vilella al costat oest dels
Emplaçament: A l'oest de Cal Ponet. S'hi va per la pista de Berta a Vilella (5 Km).
Es troba a l'entrada abans d'arribar a Cal Vaquer.

Alçada: 1034

Coordenades:

Latitud: 42.24329
Longitud: 1.80865
UTM Est (X): 401711
UTM Nord (Y): 4677476

Classificació

Número de fitxa: 08093 - 202
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVI-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Amb la coberta esfondrada i mig enderocada
Protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08092A007000350000YJ

Fitxes associades:

[Cal Caçador](#)

[Cal Vaqué, abans Mas Parer](#)

[Cal Ponet](#)

Autoria de la fitxa: Pere Cascante i Torrella

Descripció

Ruïnes de l'antic mas Vilella o mas Llitjós situat a l'oest de les cases de Cal Vaqué i Cal Ponet i avui cobert de vegetació i mig enderrocat. De l'antic conjunt arquitectònic en resta la casa i els antics coberts annexos al voltant d'una era oberta a llevant i sostinguda per murs de contenció. El volum principal de la casa és de planta rectangular allargassada composta mitjançant dues plantes pis i un sota teulada coberta amb teulada a dues vessants (avui desapareguda) de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que s'orienta a migdia i llevant. Es conserven dempeus les façanes sud, oest i nord mentre que la est ha desaparegut. En quant a la distribució de les seves obertures hi ha un predomini del massís respecte el buit especialment a la façana nord i oest que són pràcticament cegues mentre que la façana sud hi han dues finestres rectangulars allindades en fusta i de reduïdes dimensions amb una espitllera a la planta baixa amb fàbrica de pedra i llinda també de pedra. La façana est ha perdut la majoria de les parets ja que segurament és on hi hauria hagut les eixides que pel sol fet de ser de fusta no s'han conservat. L'aparell constructiu és de murs de maçoneria de carreus de pedra mal treballats, units amb morter de calç de color groguenc i disposats en filades irregulars. Tant sols són en pedra més ben desbastada les cantonades. L'interior és irreconeixible ja que el conjunt està cobert de vegetació. Annex al sud de la casa s'endevina un segon volum quadrangular dedicat a les quadres i pallisses i del que tant sols es conserven les parets de tancament nord amb fàbrica de maçoneria. Tant la casa com els coberts estan tancats darrere un espai obert o era sostinguda també per murs de maçoneria per salvar el desnivell del terreny.

Observacions:

L'estructura de l'edifici respon als cànons característiques de les masies de la part de Vilella amb cossos rectangulars, dues plantes pis i coberta de teula amb els coberts i pallisses annexos i tancats darrere un espai obert o era que està delimitat per murs i baluards de pedra.

Història

La història d'aquest mas conegut com a mas Llitjós i mas Vilella i després cal Toni Joan la trobaríem esmentada per primera vegada segons Martín (Martín, E; 2005. Annex. 10) a partir de 1652 quant formava part dels senyors de Còdol de Bagà, de fet es té documentat que el 1665 Antoni Joan Campà paga censos als senyors pel mas Llitjós i venut a la família Molins el 1665 (Martín, E; 2005. Annex 10). El 1749 Esteve Campà compra el mas Llitjós o mas Vilella a la família dels Còdol entenent que aquesta s'havia fet a mans d'aquest mas entre els anys 1665 i 1749. En el cadastre de 1776 aquest mas hi figura esmentat (AHG. Cadastre 1776) amb la casa núm. 81 a nom de Esteve Campà. Aquesta finca tenia una sola casa ocupada per 5 persones i pagava 3 lliures i 10 sous de cadastre personal, 5 lliures, 1 sou i 7 diners de cadastre reial i 1 lliura i 7 sous per als caps de bestiar. Posteriorment i en el que fa referència a l'amillament de 1863 (ACA. Llibrets de compliment Pasqual. Amillament de 1863 i extret de Martín. E; 2005. Annex 21) el cap de casa era a mans de Josep Tomàs. Estava ocupada per 2 persones majors de 7 anys i pagava 492 rals de contribució rural, 72 d'urbana i 90 per al bestiar. La casa va sobreviure el flux migratori del 1900 i consta que avui quedar abandonada després de la guerra. Actualment és en ruïnes.

Bibliografia

CABALLÈ I CANTALAPIEDRA, F (1996). Les tres-centes cases de Giscareny. Columna Albí; MARTIN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gsclareny. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny.Fixa núm. 06 Annex a la normativa.(dades històriques a les masies incloses). AHG.Cadastre de 1776. ACA:Llibrets de compliment Pasqual. Amillarament de 1863. Extret de Martín, E; 2005. Annex, 21 i 22.

